



Eich cyf/Your ref P-06-1303
Ein cyf/Our ref JMSS/01219/22

Jack Sargeant AS
Cadeirydd – y Pwyllgor Deisebau
Senedd Cymru
Bae Caerdydd
Caerdydd
CF99 1SN

14 Rhagfyr 2022

Annwyl Jack,

Diolch am eich llythyr ar 14 Tachwedd ynghylch Deiseb P-06-1303 - *Creu, ariannu a chynnal digon o leoedd meithrin a gofal plant fforddiadwy i bob rhiant sy'n gweithio*. Fe wnaethoch gyfeirio at ohebiaeth bellach gan y deisebwr mewn ymateb i fy llythyr at y pwyllgor ar 13 Hydref gan godi pwyntiau penodol mewn perthynas â digonolrwydd ac argaeledd darpariaeth gofal plant. Fe wnaethoch hefyd holi pa gynlluniau sydd yn eu lle i ddarparu cymorth cyffredinol i rieni sydd angen darpariaeth gofal plant.

Rydym yn gwybod bod mynediad at ddarpariaeth gofal plant a blynyddoedd cynnar fforddiadwy a hygyrch yn bwysig o ran galluogi rhieni a gofalwyr i weithio neu gael mynediad at addysg a hyfforddiant, a gall fod o gymorth i fynd i'r afael â thlodi a gostwng anghydraddoldebau. Mae gan hynny rôl allweddol hefyd o ran cefnogi lles, addysg a datblygiad plant. Fodd bynnag, rwy'n cydnabod y gall dod o hyd i ofal plant priodol fod yn anodd i rai teuluoedd ar hyn o bryd, yn enwedig mewn ardaloedd penodol neu i'r rhai sy'n gweithio oriau afreolaidd.

Roedd eich llythyr yn gofyn sut y bydd Llywodraeth Cymru yn sicrhau digon o ddarpariaeth ar draws Cymru gyfan. Mae dyletswydd statudol ar awdurdodau lleol i sicrhau, cyn belled â phosibl, bod digon o ofal plant ar gael yn eu hardaloedd er mwyn helpu rhieni i weithio neu gael mynediad at addysg a hyfforddiant. Er mwyn eu cynorthwyo i fodloni'r ddyletswydd hon maent yn cynnal Asesiad Digonolrwydd Gofal Plant sydd yn edrych ar y cyflenwad o ofal plant a'r galw amdano. Fel rhan o'r asesiad rhaid i awdurdodau lleol hefyd ystyried argaeledd gofal plant i gefnogi rhieni sy'n gweithio oriau annodweddiadol a gwella argaeledd darpariaeth cyfrwng Cymraeg. Rhaid i'r asesiadau hefyd ystyried y rhwystrau y mae rhieni'n eu hwynebu wrth geisio mynediad at ofal plant gan gynnwys y rhwystrau penodol a wynebir gan grwpiau penodol o rieni er

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Gohebiaeth.Julie.Morgan@llyw.cymru
Correspondence.Julie.Morgan@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

enghraifft teuluoedd rhieni unigol, teuluoedd incwm isel a theuluoedd o gefndiroedd Du, Asiaidd ac ethnig leiafrifol. Mae awdurdodau lleol yn cynhyrchu cynlluniau gweithredu er mwyn mynd i'r afael ag unrhyw fylchau yn y ddarpariaeth sydd wedi eu hamlygu o fewn eu Hasesiadau Digonolrwydd Gofal Plant. Cynhelir yr asesiadau bob pum mlynedd, a chynhaliwyd y diweddaraf eleni.

Gall yr Asesiadau Digonolrwydd Gofal Plant helpu i lywio gwaith Llywodraeth Cymru gydag awdurdodau lleol a sefydliadau gofal plant y trydydd sector er mwyn gwella digonolrwydd ac argaeledd darpariaeth gofal plant ledled Cymru. Drwy elfen gofal plant a chwarae'r Grant Plant a Chymunedau rydym yn darparu cyllid i awdurdodau lleol i helpu i fynd i'r afael â bylchau a nodwyd yn yr asesiadau hyn. Yn ogystal â hynny rydym yn darparu cyllid i gonsortwm gofal plant Cwllwm sydd yn cynnwys pum prif sefydliad gofal plant y trydydd sector yng Nghymru er mwyn eu galluogi i weithio gyda Llywodraeth Cymru, awdurdodau lleol a darparwyr gofal plant er mwyn cynyddu argaeledd gwasanaethau gofal plant a chwarae safonol, cofrestredig, hygyrch, fforddiadwy a hyblyg ledled Cymru.

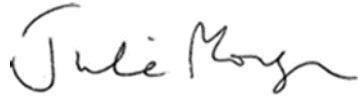
Yn ogystal â hynny, fel rhan o'n gwaith o ddatblygu [Cynllun Gweithredu Cymru Wrth-hiliol](#) mae Llywodraeth Cymru yn gweithio gyda phobl o gefndiroedd Du, Asiaidd ac ethnig leiafrifol er mwyn deall a mynd i'r afael â'r rhwystrau mae'r cymunedau hyn yn eu hwynebu wrth geisio cael mynediad at ofal plant.

Fe wnaethoch ofyn hefyd sut byddai Llywodraeth Cymru yn sicrhau bod darpariaeth ar gael yn gynt yn y bore ac yn hwyrach fin nos, ac i'r rheini sy'n gweithio gwahanol oriau. Mae strwythur y sector gofal plant, gyda'r rhan fwyaf o ddarparwyr yn rhan o'r sector preifat neu'r trydydd sector, yn golygu mai'r lleoliadau unigol eu hunain sydd yn penderfynu ar batrwm yr oriau y maent yn eu darparu. Er ein bod yn gweithio mewn partneriaeth gydag awdurdodau lleol a sefydliadau trydydd sector i annog lleoliadau i fodloni anghenion rhieni a gofalwyr sy'n gweithio oriau annodweddiadol, gan mai busnesau ydynt yn y pen draw, penderfyniad i'r lleoliadau unigol yw hwn. Mae rhai darparwyr fel gwarchodwyr plant yn cynnig darpariaeth mwy annodweddiadol yn dibynnu ar eu hamgylchiadau eu hunain. Yn aml y math hwn o ofal plant yw dewis nifer o rieni, yn enwedig yn ardaloedd gwledig Cymru, lle mae gwarchodwyr plant yn gallu cefnogi gofynion penodol rhieni yn well. Dros y blynyddoedd diwethaf, fodd bynnag, bu gostyngiad yn nifer y gwarchodwyr plant ledled Cymru. Er mwyn datblygu'n dealltwriaeth o'r sefyllfa, mae Llywodraeth Cymru wedi comisiynu adolygiad annibynnol o warchod plant. Bydd canfyddiadau'r adolygiad sydd i'w hadrodd yn y flwyddyn newydd o gymorth inni benderfynu sut i helpu i ddatblygu'r maes hwn.

Nawr at eich cwestiwn am ba gynlluniau sydd ar y gweill i ddarparu cymorth cyffredinol i rieni sydd angen darpariaeth gofal plant. Fel y nodir yn ein Cytundeb Cydweithio, uchelgais Llywodraeth Cymru yw darparu Addysg a Gofal Plentynod Cynnar i bob plentyn yng Nghymru. Yn fy ymateb blaenorol, cyfeiriais at ein hymrwymiad i gyllido gofal plant i ragor o deuluoedd os yw rhieni mewn addysg neu hyfforddiant, neu ar gyrion gwaith. Cyfeiriais hefyd at y ffaith ein bod yn parhau i gynorthwyo'r rhaglen Dechrau'n Deg, yn ogystal â chyflwyno estyniad graddol o ddarpariaeth blynyddoedd cynnar i bob plentyn 2 oed, gyda ffocws ar ddarpariaeth cyfrwng Cymraeg. Yn ogystal â hynny rydym eisoes wedi cychwyn ar daith i fabwysiadu dull gweithredu Addysg a Gofal Plentynod Cynnar ar gyfer plant rhwng 0 a 5 oed yng Nghymru er mwyn sicrhau eu bod yn cael y dechrau gorau posibl mewn bywyd. System addysg a gofal sy'n ymatebol i amgylchiadau unigol gyda ffocws ar leoliadau fydd yn darparu canlyniadau safonol yw sail ein dyheadau o ran Addysg a Gofal Plentynod Cynnar. Mae gwaith yn mynd rhagddo i ddatblygu cynllun gweithredu Addysg a Gofal Plentynod Cynnar, a fydd yn nodi ein gweledigaeth ar gyfer Cymru a'r camau y byddwn yn eu cymryd fel rhan o'r daith i gyflawni'r weledigaeth hon.

Pan fyddaf yn ymweld â lleoliadau ac yn siarad â rhieni, gofalwyr a darparwyr gofal plant eu hunain rwy'n clywed am yr heriau y maent yn eu hwynebu o ddydd i ddydd. Rwy'n deall ac yn cydnabod pa mor anodd y gall hyn fod ac yn rydym yn parhau i weithio gyda'n partneriaid Cwlwm a chydag awdurdodau lleol er mwyn dod o hyd i ffyrdd o oresgyn y problemau hyn.

Yn gywir,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Julie Morgan'.

Julie Morgan AS/MS
Y Dirprwy Weinidog Gwasanaethau Cymdeithasol
Deputy Minister for Social Services